

EUROPEISKA UNIONEN

EUROPAPARLAMENTET

RÅDET

Bryssel den 27 maj 2026
(OR. en)

2023/0250(COD)

PE-CONS 11/26

JAI 223
COPEN 53
DROIPEN 32
FREMP 62
SOC 91
CODEC 286

LAGSTIFTNINGSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
DIREKTIV (EU) 2026/...**

av den ...

**om ändring av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer
för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem
samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 82.2 c,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet², och

¹ EUT C, C/2024/1592, 5.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1592/oj>.

² Europaparlamentets ståndpunkt av den 21 maj 2026 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den ...

av följande skäl:

- (1) För att säkerställa att brottsoffer får lämplig information samt lämpligt stöd och skydd och kan delta i straffrättsliga förfaranden har unionen antagit Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU³.
- (2) I arbetsdokumentet från dess avdelningar av den 28 juni 2022 om utvärderingen av direktiv 2012/29/EU drog kommissionen slutsatsen att det, även om direktiv 2012/29/EU i stort sett har gett de förväntade fördelarna och har påverkat brottsoffers rättigheter positivt, kvarstår särskilda problem kopplade till brottsoffers rättigheter enligt det direktivet. De konstaterade bristerna inbegriper otillräckliga möjligheter att få tillgång till information, att få tillgång till stöd och skydd i enlighet med varje brottsoffers individuella behov, att delta i straffrättsliga förfaranden eller att få ett beslut om ersättning från förövaren under straffrättsliga förfaranden. Denna översyn av direktiv 2012/29/EU syftar till att åtgärda de brister som påvisats i utvärderingen och vid ett flertal samråd.
- (3) Brottsoffer som utsätts för intersektionell diskriminering löper större risk att lida skada till följd av sekundär och upprepad viktimisering. Vid genomförandet av direktiv 2012/29/EU är det därför viktigt att medlemsstaterna tillgodoser de specifika behoven hos brottsoffer som utsätts för intersektionell diskriminering.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>).

- (4) För att säkerställa omfattande kommunikationskanaler som tar hänsyn till hur komplexa brottsoffers behov är när det gäller rätten att få tillgång till information, bör alla brottsoffer, oberoende av var i unionen och under vilka omständigheter brottet ägde rum, kunna få tillgång till stödlinjer för brottsoffer genom att använda det unionsomfattande telefonnumret ”116 006”. Införandet av detta unionsomfattande nummer bör inte påverka befintliga nationella telefonnummer, inbegripet nummer till stödlinjer som drivs av icke-statliga organisationer. Utöver att vara tillgängliga per telefon bör stödlinjer för brottsoffer göras tillgängliga via annan informations- och kommunikationsteknik, inbegripet onlineapplikationer och webbplatser. Sådana tjänster kan också göras tillgängliga via chattrum. Informationen på webbplatserna bör också innefatta den information som anges i detta direktiv om ökad medvetenhet och kommunikation om brottsoffers rättigheter, vilket skulle innebära att man rationaliserar informationen på webbplatser och undviker att skapa överlappande webbplatser med information om brottsoffers rättigheter. Genom stödlinjer bör brottsoffer kunna få information om sina rättigheter, få emotionellt stöd samt bli hänvisade till polisen eller andra tjänster, inbegripet andra specialiserade stödlinjer, vid behov. Emotionellt stöd kan förstås som ett empatiskt förhållningssätt gentemot brottsoffer som syftar till att de ska kunna känna sig accepterade och trygga och kunna uttrycka sig fritt. Stödlinjerna bör också hänvisa brottsoffer till andra specialiserade stödlinjer som avses i kommissionens beslut 2007/116/EG⁴, såsom de harmoniserade numren för telefonjouren för hjälpsökande barn ”116 111”, telefonjouren för rapportering av saknade barn ”116 000” och telefonjouren för offer för våld mot kvinnor ”116 016”.

⁴ Kommissionens beslut 2007/116/EG av den 15 februari 2007 om att reservera den nationella nummerserien som börjar med ”116” för harmoniserade nummer för harmoniserade tjänster av samhällsligt värde (EUT L 49, 17.2.2007, s. 30, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2007/116\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2007/116(1)/oj)).

De tjänster som tillhandahålls via stödlinjer bör vara tillgängliga på medlemsstatens officiella språk enligt nationell rätt. När det gäller tjänster som tillhandahålls via stödlinjer bör medlemsstaterna sträva efter att säkerställa att tjänsterna tillhandahålls på minst ett ytterligare språk som förstås i stor utsträckning i den berörda medlemsstaten. I detta fall är det upp till medlemsstaten att på grundval av objektiva kriterier fastställa det ytterligare språket. Ett språk som förstås i stor utsträckning är ett språk som används i medlemsstaten utöver det eller de officiella språken och som brottsoffret rimligen kan förväntas förstå. Ett språk som förstås i stor utsträckning kan till exempel vara ett minoritetsspråk i en medlemsstat, ett språk som talas av en särskilt sårbar befolkningsgrupp eller ett språk som används i stor utsträckning internationellt. Medlemsstaterna bör säkerställa att tjänster tillhandahållna via stödlinjer som ger brottsoffer den information som anges i detta direktiv eller hänvisar dem till relevanta tjänster eller specialiserade stödlinjer med hjälp av informations- och kommunikationsteknik tillhandahålls på ett språk som brottsoffren kan förstå, förutsatt att detta är möjligt åtminstone med hjälp av tekniska lösningar för översättning och tolkning. Stödlinjer bör drivas på ett säkert sätt varvid det säkerställs att information, särskilt data, inte utbyts på ett sätt som möjliggör åtkomst utan vederbörligt tillstånd. Utan att detta påverkar nationella förfaranden är det viktigt att lämpliga säkerhetsåtgärder vidtas för att förhindra obehörig åtkomst. Det är viktigt att stödlinjerna inte bara kan nås genom inhemska samtal via det unionsomfattande numret 116 006, utan också kan ringas från en annan medlemsstat, särskilt av brottsoffer som lidit skada i en annan medlemsstat än den där de är bosatta.

Detta bör säkerställas genom till exempel tillhandahållande av ett ytterligare nummer, som brottsoffret kan ringa från en annan medlemsstat för att nå den stömlinje som kan ge lämplig hjälp. Medlemsstaterna bör säkerställa att stödet från stödlinjer inte påverkar brottsoffrets rätt att få information om sina rättigheter och sitt ärende och att kommunicera med behöriga myndigheter och med allmänna eller specialiserade stödverksamheter för brottsoffer med hjälp av lämplig kommunikations- och informationsteknik. Stödlinjerna bör bemannas av personer med lämplig utbildning, inbegripet volontärer, så att det säkerställs att tjänsterna håller hög nivå, och på ett brottsoffercentrerat sätt, i enlighet med befintliga normer för stöd av hög kvalitet. Stödlinjerna bör följa de allmänna regler för stödverksamheter för brottsoffer som anges i direktiv 2012/29/EU i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet och handla i brottsoffrets intresse, och bör vara konfidentiella och kostnadsfria.

- (5) Anmälan av brott i unionen bör förbättras för att bekämpa straffrihet, undvika upprepad viktimisering och säkerställa säkrare samhällen. Brottsoffer är ibland inte medvetna om att de är brottsoffer även om de lider skada, såsom i fallet med brottsoffer som utsatts för cyberbrott. Det är nödvändigt att motverka allmänhetens okänslighet för brott genom att öka dess medvetenhet, bistå brottsoffer, undanröja alla hinder för anmälan av brott och skapa tryggare miljöer där brottsoffer kan anmäla brott. Detta är särskilt relevant för de brottsoffer som är minst benägna att anmäla ett brott, eftersom det vanligtvis är dessa som är i störst behov av skydd. För att komma till rätta med att brott anmäls i liten utsträckning är det också viktigt att göra det lättare för personer som känner till eller i god tro misstänker att ett brott har begåtts att anmäla detta till de behöriga myndigheterna.
- (6) Om brott inte anmäls eller anmäls i liten utsträckning påverkas hela unionen, och det europeiska området med frihet, säkerhet och rättvisa hindras från att fungera väl. I förfarandet för anmälan av brott ingår olika steg som fastställs i tillämpliga processrättsliga regler enligt nationell rätt. Dessa steg innefattar, i förekommande och tillämpliga fall, att en anmälan görs eller att behöriga myndigheter agerar på eget initiativ. Förfarandet för anmälan av brott bör effektiviseras i syfte att förbättra förebyggandet av brottslighet och avskräcka potentiella förövare. Direktiv 2012/29/EU bör därför ändras i syfte att underlätta anmälan av brott med hjälp av lättillgänglig och användarvänlig informations- och kommunikationsteknik.

- (7) För att säkerställa att brottsoffer får en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol bör medlemsstaterna upprätta kostnadsfria, tillgängliga, användarvänliga, säkra och lättillgängliga kanaler för anmälan av brott. Det kan anses lämpligare att brott anmäls personligen i exempelvis brådskande fall, såsom fall där det finns ett överhängande hot, fall där omedelbar uppföljning krävs, fall där bevis måste säkras utan dröjsmål eller fall där personlig kontakt är nödvändig för att säkerställa brottsutredningens effektivitet. Anmälan av brott med hjälp av informations- och kommunikationsteknik skulle kunna anses lämpligt för, bland annat, vissa icke-brådskande fall och för brott som inte är våldsbrott. Fall där våld förekommit inbegriper fall av fysiskt eller psykiskt våld. När medlemsstaterna beslutar om tillgången till sådan anmälan bör de ta hänsyn till brottsoffrets bästa, med beaktande av huruvida anmälan online skulle säkerställa att den behöriga myndigheten i tid verifierar, bedömer eller behandlar anmälan, huruvida anmälan online skulle medföra en risk för att bevis går förlorade eller blir förstörda och huruvida ett försenat eller ofullständigt förhör med brottsoffret skulle påverka ärendet negativt.

- (8) Medlemsstaterna bör underlätta tredjepartsanmälan. Tredjepartsanmälan kan vara ett alternativ till att anmäla direkt till de behöriga myndigheterna och gör det möjligt för brottsoffer att i god tro informera en tredje part med lämplig utbildning, såsom en civilsamhällesorganisation eller en icke-statlig organisation, om ett brott. Den tredje parten informerar därefter, om möjligt med brottsoffrets samtycke, de behöriga myndigheterna. Tredjepartsanmälan kan underlätta brottsoffrets tillgång till rättslig prövning under särskilda omständigheter, till exempel när brottsoffren är rädda för konsekvenserna. Tredjepartsanmälan bidrar också till arbetet med att komma till rätta med mörkertalet. Medlemsstaterna kan stödja och underlätta tredjepartsanmälan genom att främja närmare samarbete och dialog mellan behöriga myndigheter och civilsamhällesorganisationer som kan förväntas få information om brott från brottsoffer. Genom detta samarbete och denna dialog kan myndigheterna få en korrekt bild av förekomsten av brott på lokal nivå eller samhällsnivå. Tredjepartsanmälan påverkar inte tillämpningen av nationella processrättsliga regler avseende formalisering av anmälan och framläggandet av bevis. Sådan anmälan skiljer sig från fall där tredje parter företräder brottsoffer i straffrättsliga förfaranden och påverkar inte de regler som är tillämpliga i medlemsstaterna när det gäller det förfarande genom vilket en behörig myndighet beslutar att formellt inleda en utredning i ett visst fall.

- (9) Åtgärder som vidtas för att skydda brottsoffer innan förövaren informeras om att ett brott har anmälts påverkar inte tillämpningen av artiklarna 3 och 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU⁵.
- (10) Medlemsstaterna bör säkerställa att personer vars frihet är begränsad faktiskt kan anmäla ett brott som begåtts på inrättningar såsom institutioner för psykiatrisk vård och social omsorg, barnhem och äldreboenden och andra offentliga eller privata slutna inrättningar som står under rättsliga, administrativa eller andra offentliga myndigheters kontroll, eller på någon privat institution som dessa personer inte får eller kan lämna efter eget gottfinnande.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/13/oj>).

- (11) Det är viktigt att alla medlemsstater utvecklar effektivare mekanismer för att nå brottsoffer som utsatts för brott som inte anmäls. Problemet med brott som inte anmäls är omfattande. I 2021 års undersökning från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, *Crime, Safety and Victims' Rights*, konstateras att brottsoffer i de flesta fall inte anmäler brott. Detta är särskilt oroande när det gäller vissa typer av brott, såsom våld i nära relationer, och vissa kategorier av brottsoffer, särskilt de mest sårbara. För att komma till rätta med mörkertalet bör medlemsstaterna uppmuntras att utbyta bästa praxis och överväga innovativa åtgärder syftande till att öka antalet brottsanmälningar. I detta avseende har vissa medlemsstater genomfört en policy som bygger på principen *fri in, fri ut*, som gör det möjligt för personer att anmäla ett brott till de behöriga myndigheterna oavsett uppehållsstatus och utan rädsla för konsekvenserna i händelse av att deras irreguljära status uppdagas. De behöriga myndigheterna bör följa tillämpliga unionsregler om dataskydd, särskilt principen att personuppgifter inte bör behandlas för något annat ändamål än det för vilket de samlades in, såvida inte det finns en rättslig grund i unionsrätten eller nationell rätt och behandlingen för ett sådant annat ändamål är nödvändig och proportionell i ett demokratiskt samhälle. Beroende på ändamålet med behandlingen bör de behöriga myndigheterna tillämpa en lämplig dataskyddsråm, även när personuppgifter överförs mellan olika myndigheter.
- (12) Medlemsstaterna bör säkerställa att underrättelsen till brottsoffer om deras rätt att få information om de straffrättsliga förfarandena och deras begäran att få sådan information vederbörligen registreras.

- (13) Riktade och integrerade stödverksamheter bör finnas tillgängliga för ett brett spektrum av brottsoffer med specifika behov. Dessa kan vara brottsoffer som utsatts för sexuellt våld och brottsoffer som utsatts för könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer, men även brottsoffer som utsatts för människohandel eller organiserad brottslighet, brottsoffer med funktionsnedsättning, brottsoffer som utsatts för exploatering, hatbrott, terrorism, tortyr eller påtvingat försvinnande och brottsoffer som utsatts för folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser eller aggressionsbrott enligt definitionerna i artiklarna 6, 7, 8 och 8a i Internationella brottmålsdomstolens stadga. Som en del av det riktade och integrerade stödet till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld kan vård för sexuell och reproduktiv hälsa inbegripa akutpreventivmedel, postexponeringsprofylax, testning för sexuellt överförbara infektioner och tillgång till abort, förutsatt att detta är lagligen tillgängligt i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell rätt, inbegripet konstitutionella lagar och bestämmelser. Detta bör ske med full respekt för medlemsstaternas ansvar för att besluta om sin hälso- och sjukvårdspolitik samt för att organisera och ge hälso- och sjukvård i enlighet med artikel 168.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).
- (14) Allmänna stödverksamheter är tjänster som inrättats för att stödja alla brottsoffer. Specialiserade stödverksamheter är tjänster som är skräddarsydda för specifika grupper av brottsoffer eller en särskild typ av tjänster. Sådana specialiserade stödverksamheter kan vända sig till specifika grupper av brottsoffer, på grundval av exempelvis den typ av brott som de utsatts för eller brottsoffrens personliga särdrag.

- (15) Allmänna och specialiserade stödverksamheter bör vara lättillgängliga för brottsoffer på ett icke-diskriminerande sätt före, under och en lämplig tid efter straffrättsliga förfaranden. Medlemsstaterna bör säkerställa att den geografisk fördelningen av tjänster till brottsoffer är tillräcklig, till exempel att det finns tjänster i landsbygdsområden, avlägsna områden och glesbefolkade områden, med beaktande av den berörda medlemsstatens geografi och demografiska sammansättning, att öppettiderna är lämpliga och att tjänsterna tillhandahålls genom flera olika kanaler. Allmänna och specialiserade stödverksamheter bör samordnas i synnerhet genom hänvisningar på grundval av brottsoffrens specifika behov, vara kostnadsfria och konfidentiella, vilket också innebär att det finns lämpligt skydd mot otillbörligt utlämnande.
- (16) I kristider kan det vara särskilt nödvändigt att säkerställa att brottsoffer har tillgång till stödverksamheter i enlighet med sina individuella behov. På grund av krisen kan det vara svårt för medlemsstaterna att säkerställa att alla tjänster som normalt tillhandahålls brottsoffer fungerar fullt ut. I händelse av kris är det viktigt att medlemsstaterna säkerställer att åtminstone individuella grundläggande behov hos brottsoffer tillgodoses. Sådana individuella grundläggande behov kan inbegripa akutvård, skyddade boenden och åtgärder för fysiskt skydd och psykologiskt stöd.
- (17) Ytterligare psykologiskt stöd bör finnas tillgängligt för brottsoffer som behöver sådant stöd så länge det är nödvändigt, i enlighet med deras individuella behov, om det specifika behovet av psykologiskt stöd har fastställts i samband med en individuell bedömning enligt detta direktiv.

- (18) För att undvika allvarliga konsekvenser av viktimisering i tidig ålder som kan påverka ett brottsoffers hela liv negativt är det mycket viktigt att säkerställa att alla barn som är brottsoffer, inbegripet barn som lidit skada till följd av att de bevittnat ett brott, får bästa möjliga stöd och skydd. Alla behöriga myndigheter bör ha ett barnanpassat förhållningssätt. Dessutom är det viktigt att de mest sårbara barnen som är brottsoffer, i enlighet med deras individuella behov, gynnas av de riktade och integrerade stöd- och skyddsverksamheter som inbegriper en samordnad och samarbetsinriktad strategi för rättsliga myndigheter och socialtjänst. Utan att detta påverkar befintliga nationella stödsystem uppmuntras medlemsstaterna att tillhandahålla sådana stöd- och skyddsverksamheter inom samma lokaler, om detta kan förbättra tillgängligheten, samordningen och barnets allmänna välbefinnande.
- (19) Det kan vara en känslomässigt svår och utmanande upplevelse för brottsoffer att delta i en rättegång. Det är därför viktigt att brottsoffer som är närvarande i domstolslokaler får hjälp och aktivt kan delta i de straffrättsliga förfarandena, i enlighet med den roll de har i dessa. Följaktligen bör alla brottsoffer som behöver information och emotionellt stöd i domstolslokaler där straffrättsliga förfaranden äger rum, särskilt brottsoffer som utsatts för grova brott, få praktisk information om de organisatoriska aspekterna av straffrättsliga domstolsförfaranden samt emotionellt stöd. Emotionellt stöd kan erbjudas av exempelvis domstolspersonal, utbildade volontärer, stödverksamheter för brottsoffer eller behöriga myndigheter, enligt vad som fastställts av medlemsstaterna. Sådan hjälp förutsätter inte ytterligare lokaler eller ständig närvaro av stödverksamheter för brottsoffer i domstolslokalerna.

- (20) Alla brottsoffer i unionen bör, i enlighet med sin ställning i straffrättsliga förfaranden, informeras om beslut som fattats under domstolsförfaranden och som berör dem direkt. Sådana beslut bör omfatta åtminstone beslut om tolkning och översättning under domstolsförhandlingar och beslut om särskilda skyddsåtgärder som är tillgängliga för brottsoffer med särskilda skyddsbehov. Brottsoffer bör också ha rätt att begära omprövning av beslut som rör deras rätt till tolkning och översättning, deras rätt att höras och deras rätt till rättshjälp, om sådana beslut fattas under domstolsförhandlingar. Rätten att begära omprövning bör utövas i enlighet med förfaranden i nationell rätt och brottsoffrens ställning i straffrättsliga förfaranden. Denna rätt kräver inte att medlemsstaterna tillhandahåller separata eller nya mekanismer eller förfaranden för överklagande av beslutet om en sådan mekanism eller ett sådant förfarande redan finns, och bör inte leda till att straffrättsliga förfaranden förlängs eller skjuts upp på ett oskäligt sätt. Ett beslut bör kunna omprövas i samma instans, eventuellt av samma myndighet. Det bör också vara möjligt att genomföra omprövningen muntligen under domstolsförfarandena, med vederbörlig hänsyn till brottsoffrets rätt till översättning och tolkning.

- (21) Medlemsstaterna bör säkerställa att personuppgifter som avser brottsoffrets bostadsort eller andra likvärdiga kontaktuppgifter för brottsoffret inte lämnas ut till förövaren. I undantagsfall, när sådana uppgifter bör tillhandahållas förövaren, bör den behöriga myndigheten, i sin bedömning av huruvida det finns ett behov av att lämna ut sådana uppgifter, ta hänsyn till utövandet av rätten till försvar, med vederbörlig hänsyn till artikel 7 i direktiv 2012/13/EU, för att undvika påverkan på rätten till försvar, och eventuella berättigade intressen av utlämnande som skulle kunna väga tyngre än brottsoffrets rätt till skydd av personuppgifter. I undantagsfall, när sådana uppgifter behöver lämnas ut, är det viktigt att de behöriga myndigheterna överväger att vidta lämpliga skyddsåtgärder för att minska eventuella risker för psykisk eller fysisk skada för brottsoffret. Det här direktivet påverkar inte tillämpningen av nationell rätt om transparens och allmänhetens tillgång till information, som grundar sig på medlemsstaternas konstitutionella traditioner.

- (22) Rätten till rättshjälp är avgörande när det gäller att säkerställa allmän tillgång till rättslig prövning och effektivt deltagande för brottsoffer i straffrättsliga förfaranden, och rättshjälp bör därför göras tillgänglig för brottsoffer som har rätt att bli parter i straffrättsliga förfaranden. Detta bör innefatta brottsoffer som har ställning som part vid den tidpunkt då en ansökan om rättshjälp lämnas in och brottsoffer vars formella ställning som part kommer att fastställas i ett senare skede av förfarandet, såsom i en situation där en parts ställning beviljas först efter det att ett beslut om att väcka åtal mot förövaren fattats. Rättshjälpen bör täcka kostnader och utgifter i samband med juridiskt biträde under straffrättsliga förfaranden, inbegripet sådana kostnader som uppkommit innan beviljandet av ställning som part. Om en individuell bedömning enligt detta direktiv redan har genomförts uppmuntras medlemsstaterna att beakta resultaten av den bedömningen när de genomför en behovsprövning. Vissa kategorier av brottsoffer, såsom brottsoffer med funktionsnedsättning, barn som är brottsoffer, eller brottsoffer som utsatts för vissa brott, och i synnerhet sårbara brottsoffer, som har rätt att bli part i straffrättsliga förfaranden bör beviljas rättshjälp när de inte har tillräckliga medel. Dessa kategorier bör definieras av medlemsstaterna i nationell rätt. Det skapas genom detta direktiv inte någon rätt att bli part i straffrättsliga förfaranden. Medlemsstaterna uppmuntras att bevilja brottsoffer som utsatts för könsrelaterat våld, terrorism och människohandel rättshjälp oberoende av en ekonomisk prövning eller en behovsprövning.

- (23) Alla brottsoffer bör bedömas i god tid och på ett lämpligt, effektivt och proportionellt sätt, i enlighet med detta direktiv och med nationella förfaranden som är relevanta när det gäller att ge verkan åt bestämmelserna i detta direktiv. Nationella förfaranden är viktiga för att säkerställa att stöd- och skyddsåtgärder anpassas till brottsoffrets individuella behov och till omständigheterna och att behöriga myndigheter på nationell, regional eller lokal nivå kan besluta om den praktiska organisationen av bedömningarna, inbegripet vilka institutioner eller organ som är bäst lämpade att genomföra dem. Det är viktigt att säkerställa att brottsoffer får det stöd och skydd som motsvarar deras individuella behov. Den individuella bedömningen av brottsoffrens behov av stöd och skydd bör pågå så länge det är nödvändigt, beroende på brottsoffrens individuella behov. Det innebär att den bedömningen kan göras stegvis – till exempel kommer vissa brottsoffer endast att ha kontakt med en polismyndighet, medan andra brottsoffer kommer att genomgå ytterligare steg i den individuella bedömningen. Alla brottsoffer bör bedömas så tidigt som möjligt, exempelvis i samband med den första kontakten med de behöriga myndigheterna, till exempel brottsbekämpande myndigheter och åklagarmyndigheter, vars personal bör ha lämplig utbildning för att säkerställa att de mest sårbara brottsoffren identifieras i ett mycket tidigt skede av förfarandena. Brottsoffer som behöver en utökad bedömning bör, när så är lämpligt, bedömas i samarbete eller samordning med relevanta institutioner och organ samt allmänna och specialiserade stödverksamheter, vilket inbegriper hänvisning till dessa, beroende på brottsoffrens individuella behov och skedet av förfarandet. Sådana verksamheter och brottsbekämpande myndigheter är bäst lämpade att bedöma brottsoffrets välbefinnande. Kontakten med stödlinjer betraktas inte som den första kontakten med behöriga myndigheter.

Relevanta institutioner och organ kan vara behöriga rättsliga och brottsbekämpande myndigheter som arbetar med brottsoffer samt de som ansvarar för antagandet av skyddsåtgärder. Den individuella bedömningen av ett brottsoffrets behov bör innefatta en bedömning av brottsoffrets behov av stöd, inte bara av skydd. Det är mycket viktigt att identifiera brottsoffer som är i behov av särskilt stöd, så att de som behöver det får riktat stöd, såsom psykologiskt stöd. Bedömningen av brottsoffrets stöd- och skyddsbehov bör inriktas på att säkerställa brottsoffrets säkerhet och erbjuda riktat stöd och skydd, med beaktande av bland annat brottsoffrets individuella omständigheter, konsekvenserna av brottet och brottsoffrets specifika sårbarheter. I den individuella bedömningen bör hänsyn särskilt tas till brottsoffrens personliga särdrag, inbegripet relevanta erfarenheter av diskriminering, även diskriminering på intersektionella grunder, såsom kön, inklusive könsidentitet, ålder, funktionsnedsättning, uppehållsstatus, religion eller övertygelse, språk, ras, socialt eller etniskt ursprung och sexuell läggning. I den individuella bedömningen bör, på grundval av tillgänglig information, hänsyn också tas till de risker som härrör från förövaren, som kan ha en historia av våld, användning av vapen eller missbruk av narkotika och därmed utgör en större risk för brottsoffren, samt situationer där brottsoffren är beroende av förövaren, till exempel ekonomiskt. Den individuella bedömningen bör genomföras med brottsoffrets bästa för ögonen, så att sekundär eller upprepad viktisering undviks. Om det är relevant och lämpligt bör stöd- och skyddsbehoven hos brottsoffrets familjemedlemmar vederbörligen beaktas i den individuella bedömningen.

- (24) Till följd av bedömningen av brottsoffrens behov av skydd bör brottsoffer som är i behov av fysiskt skydd, särskilt brottsoffer i livshotande situationer, kunna få fysiskt skydd i en form som är anpassad till deras särskilda situation. Åtgärder för fysiskt skydd bör inbegripa närvaro av brottsbekämpande myndigheter eller andra organ som tillhandahåller fysiskt skydd, åtgärder för att hålla förövaren borta från brottsoffret på grundval av nationella förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder eller hänvisning till skyddade boenden och andra tillfälliga boenden. Åtgärderna kan vara av straff-, förvaltnings- eller civilrättslig karaktär. Medlemsstaterna bör göra relevanta behöriga myndigheter medvetna om tillgången till sådana skyddsåtgärder och säkerställa att brottsoffer informeras om både tillgången till sådana åtgärder och rätten att ansöka om dem. Skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden för brottsoffer spelar en avgörande roll när det gäller att skydda brottsoffer mot våldshandlingar. De utgör säkra nödbostäder där brottsoffren kan söka skydd från våld och få stöd så att de kan återuppbygga sina liv utan våld. Medlemsstaterna är också bundna av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385⁶ och måste därför ha särskilda skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden för brottsoffer som utsatts för våld i nära relationer och sexuellt våld, eftersom sådana boenden utgör väsentliga tjänster för dessa brottsoffer.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 av den 14 maj 2024 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

- (25) När ett beslut om ersättning till brottsoffret har fattats i samband med straffrättsliga förfaranden bör förövaren betala den beviljade ersättningen utan oskäligt dröjsmål. Dröjsmål räknas från utgången av den sista dagen av tidsfristen för slutbetalning, och anses vara *oskäligt* när det överskrider vad som rimligen kan förväntas med tanke på omständigheterna i fallet. Den beviljade ersättning som avses i detta direktiv är den ersättning som beviljas på grundval av ett lagakraftvunnet beslut om ersättning. Medlemsstaterna bör ha infört lämpliga verkställighetsåtgärder för att hjälpa brottsoffer att erhålla den beviljade ersättningen. Sådana verkställighetsåtgärder kan innefatta bland annat beslagtagande av tillgångar, verkställighet genom förrättningsman, utmätning av inkomst eller offentliga utbetalningar eller andra civilrättsliga eller straffrättsliga förfaranden som säkerställer att det lagakraftvunna beslutet om ersättning verkställs. Medlemsstaterna har rätt att själva bestämma om de vill förskottera hela eller delar av den beviljade ersättningen till brottsoffret, i enlighet med nationell rätt. Förskottering av ersättning kräver inte att medlemsstaterna inrättar nya ersättningsmekanismer eller agerar som huvudsakligen ansvarig för betalningen av ersättningen.
- (26) De behöriga myndigheterna behåller sitt fulla bedömningsutrymme när de fastställer lämpliga åtgärder för att minimera de svårigheter som brottsoffer som är bosatta i en annan medlemsstat än den där brottet begicks ställs inför.

(27) Förhållande av grova brott såsom detta definieras i nationell rätt, exempelvis offentlig uppmaning till terroristbrott enligt definitionen i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541⁷, eller hyllande av förövaren av ett grovt brott, kan leda till att brottsoffer berövas sin värdighet och vållas ytterligare lidande eller skada. Sådana brottsoffer bör ha tillgång till de stöd- och skyddsåtgärder som föreskrivs i det här direktivet. Sådana brott kan göra brottsoffer särskilt sårbara för sekundär och upprepad viktisering, för hot och för vedergällning. Offentlig uppmaning till terroristbrott omfattar bland annat förhållande av terroristgärningar och utgör ett brott enligt direktiv (EU) 2017/541. Vidare utgör offentlig uppmaning till rasistiska eller främlingsfientliga handlingar eller offentligt urskuldande, förnekande eller flagrant förringande av brott som folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsförbrytelser brott enligt rådets rambeslut 2008/913/RIF⁸. Det här direktivet kräver inte att medlemsstaterna kriminaliserar förhållande av grova brott, och kräver inte heller att hatpropaganda eller hatbrott kriminaliseras. Rådets slutsatser av den 4 december 2023 om förbättrat stöd till och erkännande av offer för terrorism innehåller en värdefull lista över bästa praxis och åtgärder för bättre skydd av brottsoffer som utsatts för ett sådant brott. Det är viktigt att medlemsstaterna också vidtar åtgärder för att stödja brottsoffer som utsatts för andra typer av brott, till exempel brottsoffer som utsatts för sexuellt våld, som löper stor risk för sekundär viktisering och som kan lida ytterligare skada och berövas sin värdighet till följd av att sådana brott förhållas.

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

⁸ Rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen (EUT L 328, 6.12.2008, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/913/oj).

- (28) Åtgärder som gör det möjligt för brottsoffer och deras familjemedlemmar att undvika kontakt med förövaren kan inkludera tillgång till mobila skärmar i rättssalar.
- (29) Tjänstemän som kan förväntas komma i personlig kontakt med brottsoffer bör ha tillgång till och få regelbunden och tillräcklig utbildning, på en nivå som är anpassad till kontakten med brottsoffer, i fråga om genomförandet av direktiv 2012/29/EU. Sådan utbildning är särskilt relevant för poliser, domstolspersonal, domare, åklagare, jurister och tillhandahållare av stödverksamheter för brottsoffer och verksamheter för reparativ rättvisa, samt för hälso- och sjukvårdspersonal, i den mån de kommer i kontakt med brottsoffer. Utbildning för behöriga myndigheter bör vara ändamålsenlig och tvärvetenskaplig och i samband därmed bör utnyttjande av ny teknik för att öka engagemanget och interaktionen eftersträvas. Det är viktigt att utbildningsprogram omfattar frågor såsom identifiering av den typ av skada som brottsoffer lider, förebyggande av sekundär och upprepad viktigmisering, brottsoffercentrerad och empatisk kommunikation, val av lämpliga stöd- och skyddsåtgärder samt effektiv samordning och hänvisning till stödverksamheter för brottsoffer. Utbildningen bör ha ett köns-, funktionshinders-, barn- och traumaperspektiv. Utbildningens ändamålsenlighet kan ökas ytterligare genom samarbete med icke-statliga organisationer, inbegripet brottsofferföreningar och civilsamhällesorganisationer. Det är viktigt att främja ömsesidig utbildning och utbyte av god praxis mellan nationella myndigheter, inbegripet rättsliga och brottsbekämpande myndigheter, och organisationer för stöd till brottsoffer för att säkerställa bättre stöd till och skydd av brottsoffer samt samordning mellan berörda myndigheter och organisationer. Särskilda riktlinjer och checklistor för tjänstemän inom brottsbekämpningen anses vara god praxis. Utbildningen bör också inriktas på cyberbrottslighet så att personer som kommer i kontakt med brottsoffer som utsatts för cyberbrott kan tillgodose deras specifika behov.

- (30) Trots de betydande förbättringar som skett sedan direktiv 2012/29/EU trädde i kraft finns evidens för att brottsoffer fortfarande ofta saknar tillräcklig kännedom om sina rättigheter, vilket undergräver det direktivets effektivitet och avskräcker brottsoffer från att träda fram för att anmäla brott. Det är därför absolut nödvändigt att medlemsstaterna genomför effektiva kampanjer för att öka brottsoffers medvetenhet om sina rättigheter enligt direktiv 2012/29/EU, i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet, och andra rättigheter enligt nationell rätt, när sådana är tillämpliga. Medlemsstaterna bör också vidta lämpliga åtgärder för att öka medvetenheten hos befolkningen i stort, inbegripet i skolor. Sådana kampanjer kan genomföras med hjälp av en rad olika kommunikationsmetoder, bland annat medier, inbegripet sociala medier, affischer i kollektivtrafiken, broschyrer i domstolslokaler, sjukhus och polisstationer samt mobilapplikationer. Medlemsstaterna bör dessutom förbättra synligheten för platser som brottsoffer kan vända sig till för att få hjälp avseende hur de kan utöva sina rättigheter enligt det här direktivet, till exempel genom skyltning eller upprättande av offentliga förteckningar och register över exempelvis ackrediterade stödorganisationer eller jurister. Det är viktigt att medlemsstaterna strävar efter att utveckla sådana åtgärder på samma sätt för alla typer av brott. Medlemsstaterna bör säkerställa att förbättrade åtgärder tillgodoser behoven hos brottsoffer för vilka kommunikation innebär större svårigheter än för andra brottsoffer, inbegripet brottsoffer som är bosatta i en annan medlemsstat än den där brottet begicks, brottsoffer med funktionsnedsättning och barn som är brottsoffer.

- (31) Brottsoffer kan inte på ett effektivt sätt åtnjuta sin rätt till information, stöd och skydd i enlighet med sina individuella behov om det i deras nationella rättssystem saknas tillräckligt samarbete och tillräcklig samordning mellan dem som kommer i kontakt med brottsoffer. Utan nära samarbete och samordning mellan berörda parter, såsom centrala myndigheter, i enlighet med medlemsstaternas interna struktur och befogenhetsfördelning, brottsbekämpande myndigheter, åklagarmyndigheter, rättsliga myndigheter, myndigheter som ansvarar för förvar, verksamheter för reparativ rättvisa och stödverksamheter för brottsoffer, i samråd med relevanta yrkesorganisationer och civilsamhällesorganisationer, är det svårt för brottsoffer att faktiskt utöva sina rättigheter enligt direktiv 2012/29/EU. Andra myndigheter, såsom hälso- och sjukvården, utbildningsväsendet och socialtjänsten, samt icke-statliga organisationer uppmuntras att delta i samarbetet och samordningen. Detta är särskilt viktigt när det gäller barn som är brottsoffer.

- (32) I syfte att åtgärda de brister som identifierats vid utvärderingen av direktiv 2012/29/EU bör medlemsstaterna upprätta och genomföra särskilda protokoll eller riktlinjer. Dessa protokoll eller riktlinjer är avgörande för att säkerställa att brottsoffer får information om sina rättigheter och om sina respektive ärenden och att brottsoffer bedöms på lämpligt sätt så att de kan få det stöd och skydd som motsvarar deras individuella behov, som kan förändras över tid. Protokoll eller riktlinjer kan vara bindande eller icke-bindande och kan upprättas så att de på bästa sätt överensstämmer med de nationella rättsordningarna och rättsväsendets organisation i medlemsstaterna. Protokoll eller riktlinjer bör följas av dem de riktar sig till när de genomförs. Dessa protokoll eller riktlinjer bör omfatta organisering av verksamheter och åtgärder enligt direktiv 2012/29/EU, i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet, hos behöriga myndigheter och personer som kommer i kontakt med brottsoffer med avseende på tillhandahållande av information till brottsoffer, underlättande av anmälan av brott för de mest sårbara brottsoffren, inbegripet dem som är tagna i förvar och som befinner sig i slutna miljöer, till exempel i institutionell omvårdnad, den individuella bedömningen av brottsoffrens behov samt samarbete mellan stödverksamheter. När det gäller tillhandahållande av information till brottsoffer är det viktigt att säkerställa att informationen är enkel och lättbegriplig, tillhandahålls i god tid, upprepas över tid och ges i flera format, inbegripet muntligt, skriftligt och digitalt.

När det gäller anmälan av brott, även för personer som är frihetsberövade eller vars frihet är begränsad, bör protokollen eller riktlinjerna omfatta brottsoffrens tillgång till information om sina rättigheter och till stöd och skydd i enlighet med deras behov, samt metoder för anmälan av brott. Protokollen eller riktlinjerna bör tillhandahålla övergripande och allmänna instruktioner, dock utan att enskilda fall behandlas, om hur verksamheter, inbegripet allmänna och specialiserade stödverksamheter, och åtgärder ska organiseras inom ramen för direktiv 2012/29/EU i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet. Protokollen eller riktlinjerna kan bygga på befintliga metoder för samarbete och samordning mellan de behöriga myndigheterna och andra personer som kommer i kontakt med brottsoffer i medlemsstaterna.

- (33) För att ge brottsoffer smidiga och moderna möjligheter att utöva sina rättigheter bör medlemsstaterna göra det möjligt för dem att kommunicera elektroniskt med nationella behöriga myndigheter med hjälp av informations- och kommunikationsteknik. Sådan informations- och kommunikationsteknik kan exempelvis vara e-post, livechattar, videosamtal och onlineportaler med tillgång till information för registrerade deltagare. Det står medlemsstaterna fritt att bestämma vilket kommunikationsmedel som är bäst lämpat för de olika bestämmelserna i detta direktiv. Brottsoffer bör ha möjlighet att använda informations- och kommunikationsteknik för att kontakta stödlinjer för brottsoffer, få en skriftlig bekräftelse på sin formella anmälan, göra en brottsanmälan online på de villkor som anges i detta direktiv samt lägga fram bevis när så är möjligt. Dessutom bör brottsoffer ha möjlighet att använda tillgänglig, säker och användarvänlig informations- och kommunikationsteknik, när sådan finns, för att kommunicera med behöriga myndigheter och med stödverksamheter. I synnerhet bör de kunna använda sådan teknik, när den finns, för att få information om sina rättigheter från den första kontakten med behöriga myndigheter, för att få information om sitt ärende, inbegripet möjlighet att bli underrättad om förövaren frigges ur eller har rymt från förvar, och för att på begäran få en översättning av den skriftliga bekräftelsen på deras formella anmälan.

Informationen från den första kontakten med en behörig myndighet kan tillhandahållas elektroniskt i standardformat. Brottsoffer bör kunna välja mellan tillgängliga kommunikationsmetoder, och medlemsstaterna bör, i tillämpliga fall, sörja för sådan informations- och kommunikationsteknik som ett alternativ till personlig kommunikation, dock utan att ersätta den. Brottsoffer bör, om de så önskar, fortfarande ha tillgång till personlig kommunikation, inbegripet med behöriga myndigheter och med stödverksamheter. Om medlemsstaternas system kräver användning av särskilda metoder för elektronisk identifiering och elektroniska underskrifter bör dessa system ge brottsoffer som är bosatta i andra medlemsstater lika tillgångsmöjligheter i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁹.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (34) Brottsoffer som utsatts för ett brott i en annan medlemsstat än den där de är bosatta kan vara oförmögna att ge sitt samtycke till behandling av deras personuppgifter, till exempel i situationer där brottsoffret har skadats allvarligt eller omedelbart efter en terroristattack. I sådana fall bör den medlemsstat där brottet ägde rum kunna behandla brottsoffrets personuppgifter, och även överföra dessa personuppgifter till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där brottsoffret är bosatt, utan brottsoffrets samtycke, i enlighet med tillämplig unionsrätt, särskilt artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679¹⁰. För brottsbekämpande ändamål gäller Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680¹¹.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

- (35) Medlemsstaterna bör säkerställa tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för en effektiv tillämpning av de åtgärder som föreskrivs i detta direktiv. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt inrättande av stödlinjer för brottsoffer, säkerställande av att allmänna och specialiserade stödverksamheter fungerar smidigt, tillhandahållande av rättshjälp och den individuella bedömningen av brottsoffrens behov av stöd och skydd, även när dessa tjänster tillhandahålls av icke-statliga organisationer.

- (36) Unionen och medlemsstaterna är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning¹² (*FN-konventionen*) och är bundna av skyldigheterna i FN-konventionen i den omfattning som följer av deras respektive befogenheter. Enligt artikel 13 i FN-konventionen är konventionsstaterna skyldiga att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har faktisk tillgång till rättslig prövning på samma villkor som andra, och behöver därmed säkerställa tillgänglighet och erbjuda skäliga anpassningar och processuella anpassningar, så att brottsoffer med funktionsnedsättning kan utöva sina rättigheter på samma villkor som andra. I artikel 2 i FN-konventionen definieras *skälig anpassning* som ”nödvändiga och ändamålsenliga ändringar och anpassningar, som inte innebär en oproportionerlig eller omotiverad börda när så behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter”. Tillgänglighetskraven för produkter och tjänster i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882¹³ kan underlätta genomförandet av FN-konventionen och säkerställa att de rättigheter för brottsoffer som fastställs i direktiv 2012/29/EU är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

¹² EUT L 23, 27.1.2010, s. 37.

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

I artikel 13 i FN-konventionen anges *processuella anpassningar* som ett sätt för personer med funktionsnedsättning att effektivt delta i straffrättsliga förfaranden, men begreppet definieras inte. Användbara riktlinjer i detta avseende finns i 2020 års internationella principer och riktlinjer för tillgång till rättslig prövning för personer med funktionsnedsättning från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Enligt dessa riktlinjer är *processuella anpassningar* alla nödvändiga och lämpliga ändringar och justeringar avseende tillgången till rättslig prövning, efter behov i ett visst fall, för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan delta på samma villkor som andra. Det kan handla om förmedlare eller kontaktpersoner, justeringar av förfaranden och kommunikationsstöd. Processuella anpassningar begränsas inte av begreppet oproportionerlig eller omotiverad börda.

- (37) Eurojust bör säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till begäranden som rör brottsoffers rättigheter i enlighet med dess mandat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727¹⁴.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

- (38) Insamling av exakta och enhetliga uppgifter och ett snabbt offentliggörande av insamlade uppgifter och insamlad statistik är av grundläggande betydelse för att säkerställa fullständig kännedom om brottsoffers rättigheter inom unionen och för att övervaka genomförandet av direktiv 2012/29/EU i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet. Införandet av ett krav på medlemsstaterna att vart tredje år samla in och till kommissionen rapportera uppgifter om brottsoffer, uppdelade på kön, åldersgrupp och, när så är möjligt och relevant, förhållandet mellan brottsoffret och förövaren samt typen av brott, som finns tillgängliga på central nivå, på ett harmoniserat sätt, förväntas utgöra ett relevant steg när det gäller att säkerställa antagandet av uppgiftsunderbyggda policyer och strategier. Uppgifter om förhållandet mellan brottsoffret och förövaren och typen av brott är till hjälp när det gäller att hitta underliggande mönster, bättre förstå riskdynamiken, och identifiera sårbara grupper. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter fortsätter att bistå kommissionen och medlemsstaterna med att samla in, ta fram och sprida tillgänglig statistik om brottsoffer och med att rapportera uppgifter som finns tillgängliga på central nivå och som visar hur brottsoffer har använt de rättigheter som fastställs i direktiv 2012/29/EU i dess ändrade lydelse enligt det här direktivet.
- (39) Medlemsstaterna har gett kommissionen erkännande för att den, för att säkerställa konsekvens och effektivitet i åtgärderna beträffande politiken för brottsoffers rättigheter, som berör många olika politikområden, har utsett en samordnare för brottsoffers rättigheter med ansvar för att säkerställa att plattformen för brottsoffers rättigheter fungerar smidigt, och har åtagit sig att arbeta konstruktivt med denna samordnare.

- (40) I enlighet med artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska ett effektivt rättsmedel finnas tillgängligt om rättigheterna enligt detta direktiv kränks. Dessutom kräver principen om unionsrättens effektivitet att nationell processrätt inte gör det omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter enligt unionsrätten.
- (41) Detta direktiv gäller alla brottsoffer och påverkar inte mer specifika bestämmelser i andra unionsrättsakter beträffande de specifika behoven hos särskilda kategorier av brottsoffer, såsom brottsoffer som utsatts för människohandel, brottsoffer som utsatts för sexuella övergrepp, barn som är brottsoffer som utsatts för sexuell exploatering, inbegripet barn som är brottsoffer vilka ingår i material med sexuella övergrepp mot barn, brottsoffer som utsatts för våld mot kvinnor och våld i nära relationer samt brottsoffer som utsatts för terrorism.
- (42) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på grund av behovet att underlätta straffrättsligt samarbete genom att säkerställa förtroende för brottsoffers lika tillgång till rättigheter oavsett var i unionen brottet ägt rum, utan snarare, på grund av de planerade åtgärdernas omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (43) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (44) I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland genom en skrivelse av den 27 oktober 2023 meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.
- (45) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725¹⁵.
- (46) Direktiv 2012/29/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

Artikel 1
Ändringar av direktiv 2012/29/EU

Direktiv 2012/29/EU ska ändras på följande sätt:

1. Följande artikel ska införas:

”Artikel 3a

Stömlinjer för brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att inrätta tillgängliga, användarvänliga, säkra, kostnadsfria och konfidentiella stömlinjer för brottsoffer. Dessa stömlinjer ska
 - a) ge brottsoffer den information som avses i artikel 4.1,
 - b) erbjuda emotionellt stöd,
 - c) hänvisa brottsoffer till relevanta tjänster, inbegripet allmänna och specialiserade stödverksamheter eller specialiserade stömlinjer, vid behov.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de stömlinjer som avses i punkt 1 kan nås per telefon via ett unionsomfattande telefonnummer för inhemska samtal, närmare bestämt ”116 006”, utöver eventuella befintliga nationella telefonnummer. Medlemsstaterna ska också säkerställa att sådana tjänster tillhandahålls med hjälp av annan säker och tillgänglig informations- och kommunikationsteknik, inbegripet onlineapplikationer och webbplatser.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer som lidit skada i en annan medlemsstat än den där de är bosatta kan nå stödlinjerna via ett särskilt nummer för internationella samtal, utöver det unionsomfattande numret. Sådana internationella samtal behöver inte vara kostnadsfria.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de tjänster som tillhandahålls av deras stödlinjer som avses i punkt 1 är tillgängliga på deras officiella språk enligt nationell rätt. Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att dessa tjänster tillhandahålls på minst ett annat språk som förstås i stor utsträckning i den berörda medlemsstaten.
5. Om de tjänster som avses i punkt 1 a och c tillhandahålls med hjälp av informations- och kommunikationsteknik ska medlemsstaterna säkerställa att tjänsterna är tillgängliga på ett språk som brottsoffret kan förstå, till exempel med hjälp av tekniska lösningar för översättning och tolkning.
6. Stödlinjer får inrättas av offentliga eller icke-statliga organisationer och får organiseras antingen yrkesmässigt eller på frivillig grund.
7. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att stödlinjerna tillhandahåller brottsoffer tillgängligt stöd av god kvalitet, under lämpliga öppettider.
8. Medlemsstaterna ska säkerställa att stödlinjerna bemannas av personer med lämplig utbildning.”

2. Följande artikel ska införas:

”Artikel 5a

Anmälan av brott

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kan anmäla brott till de behöriga myndigheterna genom kostnadsfria, tillgängliga, användarvänliga, säkra och lättåtkomliga kanaler.

Utöver metoder för personlig anmälan av brott ska medlemsstaterna säkerställa att brott kan anmälas till de behöriga myndigheterna med hjälp av kostnadsfri, tillgänglig, säker och användarvänlig informations- och kommunikationsteknik, åtminstone när det gäller fall som inte är brådskande och brott som inte är våldsbrott, och förutsatt att sådan anmälan är till brottsoffrens bästa.

Om en medlemsstat föreskriver möjligheten att anmäla brott med hjälp av informations- och kommunikationsteknik ska denna möjlighet, när så är möjligt, innebära framläggande av bevis.

Anmälan av brott med hjälp av informations- och kommunikationsteknik ska inte påverka tillämpningen av nationella processrättsliga regler avseende formalisering av sådan anmälan och framläggandet av bevis.

2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det lättare för en fysisk eller juridisk person som känner till eller i god tro misstänker att brott har begåtts eller att våldshandlingar kan förväntas att anmäla detta till de behöriga myndigheterna i enlighet med nationella processrättsliga regler.
3. För att göra det lättare för civilsamhällesorganisationer som kan förväntas få information om brott att göra en tredjepartsanmälan ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra samarbete mellan behöriga myndigheter och sådana organisationer.
4. Om en annan person än brottsoffret anmäler ett brott ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna, vid behov och i enlighet med nationell rätt, vidtar lämpliga åtgärder för att skydda brottsoffret innan förövaren informeras om att ett brott har anmälts.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje person som är frihetsberövad eller vars frihet är begränsad faktiskt kan anmäla ett brott som begåtts på den förvars- eller boendeanläggning som den personen inte får lämna eller inte kan lämna efter eget gottfinnande eller på platser där den personens rörelsefrihet är begränsad. Sådana anläggningar ska inbegripa åtminstone följande:
 - a) Kriminalvårdsanstalter, förvarsenheter och arrestceller för misstänkta och tilltalade.

- b) Särskilda förvars- och boendeanläggningar för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i den berörda medlemsstaten, även anläggningar avsedda att förbereda deras återvändande och avlägsnande.
 - c) Anläggningar för personer som ansökt om eller beviljats internationellt skydd.
 - d) Andra former av offentliga eller privata institutioner som brottsoffret inte får lämna eller inte kan lämna efter eget gottfinnande, såsom särskilda boenden för personer med funktionsnedsättning, barn och äldre.
6. Om barn kontaktar behöriga myndigheter för att anmäla brott, ska medlemsstaterna säkerställa att anmälningsförfarandena är säkra, genomförs på ett konfidentiellt sätt i enlighet med nationell rätt, är utformade och tillgängliga på ett barnanpassat sätt och använder ett språk som är anpassat till barnens ålder och mognad.

Om ett brott inbegriper den person som har föräldraansvar och det finns en intressekonflikt mellan barnet som är brottsoffer och den person som har föräldraansvar, ska medlemsstaterna säkerställa att möjligheten för barnet som är brottsoffer att anmäla brottet inte är beroende av samtycke från den person som har föräldraansvar. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att skydda barnets säkerhet innan de informerar den person som har föräldraansvar om att ett brott har anmälts.

7. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att brottsoffer som är tredjelandsmedborgare, oavsett uppehållsstatus, inte avskräcks från att anmäla ett brott och att de behandlas på ett icke-diskriminerande sätt. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att inget brottsoffer, oavsett uppehållsstatus, hindras från att utöva sina rättigheter enligt detta direktiv, inbegripet rätten att bli hörd enligt artikel 10 och rätten att få en individuell bedömning utförd enligt artikel 22.

Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell rätt, när som helst bevilja en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium ett självständigt uppehållstillstånd eller någon annan form av tillstånd som ger rätt att stanna i landet.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer vid den tidpunkt då ett brott anmäls
- a) informeras om eventualiteten att deras personuppgifter kan komma att lämnas ut till förövaren i enlighet med artikel 21.3 så att förövaren kan utöva sin rätt till försvar, och
 - b) ges möjlighet att uttrycka sin åsikt om denna eventualitet.”

3. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska följande led läggas till:

”c) Beslut om att åtala förövaren.

d) Information om tillgången till skyddsåtgärder, inbegripet skyddsorder.

e) Information om brottsoffrets roll i straffrättsliga förfaranden i enlighet med nationella regler, inbegripet, i tillämpliga fall, möjligheten att bli part i sådana förfaranden.

f) Information om tillämpliga regler om begäran och erhållande av ersättning.”

b) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer erbjuds möjlighet att utan onödigt dröjsmål underrättas om när den person som har frihetsberövats, åtalats eller dömts för brott som berör dem försätts på fri fot, inbegripet under rättslig övervakning, eller har rymt från förvar. Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att brottsoffer informeras om alla relevanta skyddsåtgärder som utfärdats för dem om förövaren frigges eller rymmer.”

c) Följande punkt ska läggas till:

”7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den omständigheten att brottsoffer har underrättats om sin rätt att få information om de straffrättsliga förfarandena samt brottsoffrets begäran att få information enligt denna artikel registreras i vederbörlig ordning i enlighet med registreringsförfarandet i nationell rätt.”

4. Artikel 7.6 och 7.7 ska ersättas med följande:

”6. Utan hinder av punkterna 1 och 3 får en muntlig översättning eller en muntlig sammanfattning av väsentliga handlingar tillhandahållas i stället för en skriftlig översättning, under förutsättning att en sådan muntlig översättning eller muntlig sammanfattning inte påverkar rätten till en rättvis rättegång eller brottsoffrets möjlighet att utöva sina rättigheter, inbegripet möjligheten att delta i straffrättsliga förfaranden i enlighet med brottsoffrets roll i dessa.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den behöriga myndigheten bedömer huruvida brottsoffer behöver tolkning eller översättning enligt punkterna 1 och 3 i denna artikel. Brottsoffer får överklaga ett beslut om att inte tillhandahålla tolkning eller översättning. De processrättsliga reglerna för ett sådant överklagande ska fastställas i nationell rätt. Bestämmelserna i artikel 10b.2 ska tillämpas på beslut om att inte tillhandahålla tolkning eller översättning som fattas under domstolsförhandlingar.”

5. Artikel 8 ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 2 och 3 ska ersättas med följande:

- ”2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer utan oskäligt dröjsmål kontaktas av relevanta allmänna eller specialiserade stödverksamheter om den individuella bedömning som avses i artikel 22 visar på ett behov av stöd och förutsatt att brottsoffret har informerats om de stödverksamheter som kan tillhandahållas och samtycker till att kontaktas av stödverksamheter eller om brottsoffret begär stöd.
3. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att inrätta kostnadsfria och konfidentiella specialiserade stödverksamheter utöver, eller som en integrerad del av, allmänna stödverksamheter för brottsoffer eller göra det möjligt för stödorganisationer för brottsoffer att anlita redan befintliga specialiserade enheter som tillhandahåller sådant specialiserat stöd. Brottsoffer ska ha tillgång till sådana verksamheter i enlighet med sina specifika behov, och familjemedlemmar ska ha tillgång efter sina specifika behov och i enlighet med omfattningen av den skada de har lidit till följd av det brott som har begåtts mot brottsoffret. Om specialiserade stödverksamheter inte tillhandahålls som en integrerad del av allmänna stödverksamheter för brottsoffer ska de allmänna och specialiserade stödverksamheterna samordnas.”

b) Följande punkter ska läggas till:

- ”6. Medlemsstaterna ska sträva efter att säkerställa att specialiserade stödverksamheter förblir fullt operativa för brottsoffer i kristider, såsom vid folkhälsokriser, humanitära situationer eller andra undantagstillstånd.
7. Stödverksamheter för brottsoffer ska vara tillgängliga och lättåtkomliga, inbegripet online eller genom andra lämpliga medel, såsom informations- och kommunikationsteknik. Medlemsstaterna ska säkerställa att den geografiska fördelningen av och kapaciteten i de stödverksamheter för brottsoffer som avses i denna artikel och i artikel 9a är tillräcklig, med beaktande av den berörda medlemsstatens geografi och demografiska sammansättning.”

6. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

- ”a) Information, rådgivning och stöd som är relevant för brottsoffers rättigheter, bland annat vad gäller tillgång till nationella system för brottsskadeersättning, juridisk rådgivning, inbegripet rättshjälp, och vad gäller deras roll i straffrättsliga förfaranden, inbegripet förberedelser för att närvara vid rättegången.”

ii) Led c ska ersättas med följande:

”c) Emotionellt stöd.

ca) Psykologiskt stöd eller, om psykologiskt stöd inte finns tillgängligt, en hänvisning till verksamheter som kan tillhandahålla psykologiskt stöd.”

iii) Följande stycke ska läggas till:

”Vid tillämpning av första stycket ska, om ett särskilt behov av psykologiskt stöd har påvisats genom en sådan individuell bedömning som avses i artikel 22, ytterligare psykologiskt stöd finnas tillgängligt för brottsoffer i behov av sådant stöd så länge det är nödvändigt, i enlighet med brottsoffrets individuella behov och de relevanta nationella hälso- och sjukvårdssystem eller sociala system som reglerar tillgången till psykologiskt stöd.”

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att stödverksamheter för brottsoffer ägnar särskild uppmärksamhet åt de specifika behoven hos brottsoffer som har lidit avsevärd skada till följd av brottets allvar.”

c) I punkt 3 ska led b ersättas med följande:

”b) målinriktat och integrerat stöd samt information om och, när så är lämpligt, hänvisning till verksamheter som tillhandahåller medicinska och kriminaltekniska undersökningar, vilket kan inbegripa omfattande hälso- och sjukvård, inbegripet vård för sexuell och reproduktiv hälsa, i enlighet med nationell rätt, och information om och, när så är lämpligt, hänvisning till social och psykologisk rådgivning, inbegripet traumavård, till brottsoffer med specifika behov, såsom brottsoffer som utsatts för sexuellt våld, brottsoffer som utsatts för könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385*, brottsoffer som utsatts för människohandel eller organiserad brottslighet, brottsoffer med funktionsnedsättning, brottsoffer som utsatts för exploatering, hatbrott, terrorism, tortyr eller påtvingat försvinnande samt brottsoffer som utsatts för folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser eller aggressionsbrott enligt definitionerna i artiklarna 6, 7, 8 och 8a i Internationella brottmålsdomstolens stadga.

* Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1385 av den 14 maj 2024 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

d) Följande punkter ska läggas till:

- ”4. Medlemsstaterna ska i god tid ge tillgång till hälso- och sjukvård, inbegripet vård för sexuell och reproduktiv hälsa, till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld, i enlighet med direktiv (EU) 2024/1385 och nationell rätt.
5. Medlemsstaterna ska tillhandahålla de stödverksamheter och specialiserade stödverksamheter som krävs för att tillgodose de olika behoven hos brottsoffer med specifika behov i enlighet med de protokoll eller riktlinjer som avses i artikel 26a.1 d.”
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att de stödverksamheter som avses i denna artikel och i artikel 9a uppfyller tillämpliga normer när det gäller kvaliteten på dessa verksamheter. De tjänster som tillhandahålls av stödverksamheterna ska när så är lämpligt ses över och vid behov anpassas i enlighet med detta. Översyner av dessa tjänster får inte lägga en oskälig börda på de verksamheter som tillhandahåller dessa tjänster.”

7. Följande artikel ska införas i kapitel II:

”Artikel 9a

Riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgång till barnanpassade, riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer i syfte att tillhandahålla det åldersanpassade stöd och skydd som krävs för att på ett heltäckande sätt tillgodose de många behoven hos barn som är brottsoffer, inbegripet barn som lidit skada till följd av att de bevittnat ett brott.
2. De riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer som avses i punkt 1 ska tillhandahålla en samordnad mekanism mellan offentliga aktörer som omfattar följande tjänster:
 - a) Tillhandahållande av den information som avses i artikel 4.
 - b) Medicinska undersökningar.
 - c) Emotionellt, socialt och psykologiskt stöd.
 - d) Administrativt stöd.
 - e) Anmälan av brott.

f) Individuell bedömning enligt artikel 22.

g) Audiovisuell upptagning av förhör som avses i artikel 24.1 a.

3. Medlemsstaterna ska överväga att säkerställa att de tjänster som avses i punkt 2 tillhandahålls i samma lokaler, med särskild uppmärksamhet ägnad åt barn som är brottsoffer, inbegripet allvaret i den skada som barn som är brottsoffer har lidit till följd av brottet.

4. Riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer enligt denna artikel får inrättas som offentliga eller icke-statliga organisationer.”

8. Följande artiklar ska införas:

”Artikel 10a

Rätt till hjälp i domstolslokaler

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att brottsoffer får emotionellt stöd och praktisk information om organisatoriska aspekter av straffrättsliga domstolsförfaranden, i domstolslokaler och i enlighet med deras individuella behov.

”Artikel 10b

Rätt till information om beslut som fattas under domstolsförfaranden och rätt till omprövning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer, i enlighet med deras ställning i straffrättsliga förfaranden enligt nationell rätt, utan dröjsmål informeras om beslut om deras rätt till tolkning och översättning under domstolsförhandlingar enligt artikel 7.1 och 7.3 och av beslut om åtgärder enligt artikel 23.3 som fattas under domstolsförfaranden och som berör dem direkt.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer, i enlighet med deras ställning i straffrättsliga förfaranden enligt nationell rätt, har rätt att begära omprövning, i enlighet med nationell rätt, av åtminstone varje beslut som fattas under domstolsförhandlingar med avseende på deras
 - a) rätt till tolkning eller översättning enligt artikel 7.1 och 7.3,
 - b) rätt att höras enligt artikel 10, och
 - c) rätt till rättshjälp enligt artikel 13.

Medlemsstaterna får föreskriva en möjlighet för brottsoffer att begära omprövning av beslut som fattas enligt artiklarna 18 och 23.3.

De processrättsliga reglerna för omprövning av beslut enligt denna punkt, inbegripet huruvida en sådan omprövning har suspensiv verkan, ska fastställas i nationell rätt. Omprövningen får inte leda till att det straffrättsliga förfarandet förlängs eller skjuts upp på ett oskäligt sätt. Omprövningen får göras i samma instans och av samma myndighet, även muntligen under domstolsförfarandet.”

9. Artikel 13 ska ersättas med följande:

”Artikel 13

Rätt till rättshjälp

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer som har rätt att bli parter i straffrättsliga förfaranden och som inte har tillräckliga medel att betala för juridiskt biträde under straffrättsliga förfaranden har tillgång till rättshjälp, i tillämpliga fall även för att begära ersättning.

Medlemsstaterna får utföra en ekonomisk prövning, en behovsprövning eller bådadera för att avgöra om rättshjälp ska beviljas.

Om en medlemsstat gör en ekonomisk prövning ska den beakta alla relevanta och objektiva faktorer, såsom den berörda personens inkomst, kapital och familjesituation, kostnaderna för juridiskt biträde och levnadsstandarden i den medlemsstaten samt brottsoffrets beroendeställning till förövaren.

Om en medlemsstat gör en behovsprövning ska den beakta hur allvarligt brottet är, hur komplicerat ärendet är och hur allvarlig den skada som brottsoffret lidit är.

De processrättsliga regler som styr brottsoffrets tillgång till rättshjälp ska fastställas i nationell rätt.

2. Utan hinder av punkt 1 ska medlemsstaterna säkerställa att vissa kategorier av brottsoffer, såsom dessa definieras i nationell rätt, såsom barn som är brottsoffer eller brottsoffer med funktionsnedsättning, som har rätt att bli parter i straffrättsliga förfaranden och som inte har tillräckliga medel har rätt till rättshjälp.”

10. Artikel 16.2 ska ersättas med följande:

- ”2. Medlemsstaterna ska ha infört verkställighetsåtgärder som syftar till att främja att förövaren utan oskäligt dröjsmål betalar ut den ersättning som beviljats brottsoffret.
3. Om ersättning har beviljats ett brottsoffer som har utsatts för ett uppsåtligt våldsbrott, men förövaren inte har betalat ut den beviljade ersättningen till brottsoffret inom rimlig tid och de åtgärder som avses i punkt 2 inte har varit framgångsrika inom rimlig tid, får medlemsstaterna, helt eller delvis, förskotta den beviljade ersättningen till brottsoffret i enlighet med nationell rätt. En sådan betalning ska inte befria förövaren från dennes skyldighet att betala den beviljade ersättningen, och medlemsstaterna ska ha rätt att återkräva denna betalning från förövaren.”

11. Artikel 17 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter vidtar lämpliga åtgärder för att minimera de svårigheter som uppstår när brottsoffret är bosatt i en annan medlemsstat än den där brottet begicks, särskilt med avseende på var det rättsliga förfarandet ska äga rum. I detta syfte ska de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där brottet begicks ha rätt att

- a) ta upp en förhørsutsaga från brottsoffret omedelbart efter att det gjorts en brottsanmälan till den behöriga myndigheten,
- b) höra brottsoffer som är bosatta i en annan medlemsstat genom videokonferens eller annan audiovisuell överföring i enlighet med konventionen, upprättad av rådet på grundval av artikel 34 i Fördraget om Europeiska unionen, om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater*, undertecknad den 29 maj 2000, och med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU**,

- c) underlätta deltagande i straffrättsliga förfaranden för brottsoffer som är bosatta i en annan medlemsstat med hjälp av videokonferens eller annan teknik för distanskommunikation, i den mån det är möjligt enligt unionsrätten och nationell rätt och i enlighet med brottsoffrets roll i de straffrättsliga förfarandena.

* EGT C 197, 12.7.2000, s. 3.

** Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (EUT L 130, 1.5.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/41/oj>).”

b) Följande punkt ska läggas till:

”4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna kan begära bistånd från Eurojust i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727* och från det europeiska rättsliga nätverket, som inrättats genom rådets beslut 2008/976/RIF**, och kan överföra information till Eurojust och det europeiska rättsliga nätverket i syfte att underlätta samarbetet med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater i gränsöverskridande fall, i enlighet med Eurojusts och det europeiska rättsliga nätverkets mandat.

* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

** Rådets beslut 2008/976/RIF av den 16 december 2008 om det europeiska rättsliga nätverket (EUT L 348, 24.12.2008, s. 130, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/976/oj>).

12. Följande artikel ska införas:

”Artikel 18a

Ytterligare rätt till skydd

Medlemsstaterna ska säkerställa att tillgång till stöd- och skyddsåtgärder enligt detta direktiv kan beviljas brottsoffer som lidit ytterligare skada, såsom berövad värdighet, till följd av förhållande av grova brott, såsom detta definieras i nationell rätt, inbegripet offentlig uppmaning till terroristbrott enligt definitionen i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541*, eller till följd av hyllande av förövarna.

* Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017, s. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).”

13. Artikel 19 ska ersättas med följande:

”Artikel 19

Rätt att undvika kontakt med förövaren

1. Medlemsstaterna ska fastställa de nödvändiga förutsättningarna för att vid behov möjliggöra att kontakt kan undvikas mellan å ena sidan brottsoffer och deras familjemedlemmar och å andra sidan förövaren i lokaler där straffrättsliga förfaranden genomförs, på eget initiativ eller på brottsoffrets begäran, såvida inte sådan kontakt krävs för de straffrättsliga förfarandena.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att nya domstolslokaler har separata väntrum för brottsoffer. Medlemsstaterna ska bedöma om det är möjligt och genomförbart att inrätta separata väntrum för brottsoffer i befintliga domstolslokaler.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer vid behov informeras om de åtgärder som finns tillgängliga för att undvika kontakt med förövaren.”

14. Artikel 21 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken ska ersättas med följande:

”Rätt till skydd av privatliv och till att personuppgifter inte lämnas ut”.

b) Följande punkter ska läggas till:

- ”3. Medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifter rörande brottsoffrets bostadsort eller andra motsvarande kontaktuppgifter, såsom brottsoffrets telefonnummer och e-postadress, inte lämnas till förövaren, såvida inte utlämnandet är nödvändigt för tillämpningen av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU* eller om de behöriga myndigheterna, antingen på begäran eller på eget initiativ, efter en bedömning från fall till fall har fastställt att det finns ett berättigat intresse av att uppgifterna lämnas ut som väger tyngre än brottsoffrets rätt till skydd av personuppgifter.
4. Punkt 3 ska tillämpas på straffrättsliga förfaranden som inleds efter den ... [tre år från dagen för detta ändringsdirektivs ikraftträdande].

* Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 1.6.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/13/oj>).”

15. Artikel 22 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken ska ersättas med följande:

”Individuell bedömning av brottsoffer för att fastställa specifika stöd- och skyddsbehov”

b) Punkterna 1, 2, 3 och 4 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det i god tid görs en individuell bedömning av brottsoffer (den individuella bedömningen) för att under det rättsliga förfarandet fastställa specifika stöd- och skyddsbehov och för att avgöra huruvida och i vilken utsträckning brottsoffret skulle gynnas av ytterligare psykologiskt stöd enligt artikel 9.1 a, av verksamhet som tillhandahålls enligt artikel 9a eller av särskilda åtgärder enligt artikel 18, 18a, 23 eller 24, på grund av brottsoffrets särskilda sårbarhet för sekundär och upprepad viktimisering, hot eller vedergällning.

Medlemsstaterna ska fastställa hur den individuella bedömningen av brottsoffer ska organiseras praktiskt.

- 1a. Den individuella bedömningen ska inledas så tidigt som möjligt, exempelvis vid brottsoffrets första kontakt med de behöriga myndigheterna, och ska pågå så länge det är nödvändigt, beroende på varje brottsoffrets specifika behov. Om resultatet av det inledande skedet av den första kontaktmyndighetens individuella bedömning visar att det finns ett behov av en utökad bedömning, ska en sådan bedömning göras, när så är lämpligt, i samarbete eller samordning med relevanta institutioner och organ samt allmänna och specialiserade stödverksamheter, inbegripet genom hänvisning till sådana verksamheter, beroende på brottsoffrets individuella behov och skedet av förfarandet.

Den individuella bedömningen ska utföras av personer med lämplig utbildning med brottsoffrets bästa för ögonen, samtidigt som särskild uppmärksamhet ägnas åt att undvika sekundär eller upprepad viktimisering.

Behöriga myndigheter, institutioner, organ och stödverksamheter ska tillgodose brottsoffrets behov av stöd och skydd utan oskäligt dröjsmål och på ett samordnat sätt.

2. Vid den individuella bedömningen ska hänsyn tas till
 - a) brottsoffrets personliga särdrag, inbegripet relevanta erfarenheter av diskriminering, även diskriminering på intersektionella grunder, såsom kön, inklusive könsidentitet, ålder, funktionsnedsättning, uppehållsstatus, religion eller övertygelse, språk, ras, socialt eller etniskt ursprung och sexuell läggning.
 - b) brottstypen eller brottets art,
 - c) omständigheterna kring brottet,
 - d) brottsoffrets förhållande till och de risker som härrör från förövaren.
3. Inom ramen för den individuella bedömningen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt
 - a) brottsoffer som lidit avsevärd skada till följd av brottets allvar eller upprepning,
 - b) brottsoffer som har utsatts för ett brott som begåtts på grund av fördomar eller med diskriminerande motiv som i synnerhet kan ha koppling till deras personliga särdrag,
 - c) brottsoffer vars förhållande och beroendeställning till förövaren gör dem särskilt sårbara.

Vid tillämpning av första stycket ska brottsoffer som utsatts för terrorism, brottsoffer som utsatts för organiserad brottslighet, brottsoffer som utsatts för människohandel, brottsoffer som utsatts för könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer, brottsoffer som utsatts för sexuellt våld, inbegripet sexuella övergrepp mot barn, brottsoffer som utsatts för exploatering, brottsoffer som utsatts för hatbrott, brottsoffer som utsatts för tortyr, brottsoffer som utsatts för påtvingat försvinnande, brottsoffer med funktionsnedsättning och brottsoffer som utsatts för folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser eller aggressionsbrott enligt definitionerna i artiklarna 6, 7, 8 och 8a i Internationella brottmålsdomstolens stadga, vederbörligen beaktas. Särskild uppmärksamhet ska i tillämpliga fall ägnas åt brottsoffer som utsatts för sådana brott online och åt brottsoffer som tillhör fler än en av dessa kategorier.

I förekommande och lämpliga fall ska den individuella bedömningen ta hänsyn till de specifika behoven hos brottsoffrets familjemedlemmar.

- 3a. I samband med den individuella bedömningen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt den risk som härrör från förövaren och som avses i punkt 2 d, såsom
- a) risken för våldsamt beteende,
 - b) risken för kroppsskada,
 - c) risken för användning av vapen,

- d) kopplingar till eller deltagande i en brottsorganisation,
 - e) narkotika- eller alkoholmissbruk,
 - f) övergrepp mot barn,
 - g) psykiska hälsoproblem,
 - h) stalkning, eller
 - i) uttryckande av hot eller hatpropaganda.
4. Vid tillämpning av detta direktiv ska barn som är brottsoffer anses ha specifika stöd- och skyddsbehov på grund av sin sårbarhet för sekundär eller upprepad viktimisering, för hot eller för vedergällning. För att avgöra huruvida och i vilken utsträckning de skulle vara hjälpta av de särskilda åtgärder som föreskrivs i artiklarna 18, 18a, 23 och 24 ska barn som är brottsoffer genomgå den individuella bedömningen. Den individuella bedömningen av barn som är brottsoffer ska organiseras inom ramen för de riktade och integrerade stödverksamheter som avses i artikel 9a och ska ta hänsyn till eventuella specifika behov som barn som är brottsoffer och som saknar föräldraomsorg kan ha till följd av ett brott.”

c) Punkterna 6 och 7 ska ersättas med följande:

- ”6. Individuella bedömningar ska göras med nära deltagande av brottsoffret och ska ta hänsyn till brottsoffrets önskemål, inbegripet önskan att inte få del av de särskilda åtgärder som föreskrivs i artiklarna 8, 9, 9a, 23 och 24.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att den individuella bedömningen ses över i enlighet med brottsoffrets individuella behov och att, i förekommande fall, nya åtgärder vidtas eller pågående åtgärder anpassas för att återspegla brottsoffrets individuella behov för att säkerställa att stöd- och skyddsåtgärderna är kopplade till brottsoffrets föränderliga situation. Om de omständigheter som ligger till grund för en individuell bedömning har förändrats avsevärt ska medlemsstaterna säkerställa att den uppdateras under hela det straffrättsliga förfarandet.”

16. Artikel 23 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar rätten till försvar och i enlighet med reglerna om domstolarnas bedömningsutrymme, säkerställa att brottsoffer med specifika skyddsbehov som får del av särskilda åtgärder som fastställts till följd av den individuella bedömningen kan få del av de åtgärder som föreskrivs i punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel. Om operativa eller praktiska hinder gör det omöjligt att tillhandahålla en särskild åtgärd som planerats efter den individuella bedömningen, eller om det finns ett brådskande behov av att förhört brottsoffret och underlåtenhet att göra detta skulle kunna vara till skada för brottsoffret eller någon annan person eller påverka förfarandet negativt, får medlemsstaterna som ett undantag besluta att inte tillhandahålla den planerade särskilda åtgärden.”

b) Punkt 2 d ska ersättas med följande:

”d) Alla förhör med brottsoffer som har utsatts för sexuellt våld eller könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv (EU) 2024/1385 genomförs, om brottsoffret så önskar, av personer av samma kön som brottsoffret såvida de inte genomförs av en åklagare eller domare och förutsatt att detta inte påverkar det straffrättsliga förfarandet negativt.”

c) I punkt 3 ska led c ersättas med följande:

”c) Åtgärder för att undvika onödig utfrågning om brottsoffrets privata förhållanden som inte har samband med brottet, inbegripet brottsoffrets sexuella läggning, kön, inbegripet könsidentitet, eller tidigare sexuellt beteende”.

d) Följande punkter ska läggas till:

”4. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter ges befogenhet att vidta lämpliga åtgärder under straffrättsliga förfaranden och så länge som det är nödvändigt för att ge fysiskt skydd till brottsoffer med specifika skyddsbehov som fastställts i enlighet med artikel 22, inbegripet följande åtgärder:

- a) Kontinuerlig eller tillfällig närvaro av brottsbekämpande myndigheter eller andra organ som tillhandahåller fysiskt skydd i enlighet med nationell rätt.
- b) Förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder för att skydda brottsoffer mot varje form av våldshandling, i enlighet med nationell rätt.
- c) Tillgång till skyddade boenden och andra lämpliga tillfälliga boenden, i enlighet med nationell rätt.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna, när det är relevant för brottsoffrets säkerhet, informerar brottsoffret om möjligheten att ansöka om förbudsåtgärder, kontaktförbud eller skyddsorder och om möjligheten att ansöka om gränsöverskridande erkännande av skyddsorder i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU* eller skyddsåtgärder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013**.

* Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern (EUT L 338, 21.12.2011, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj>).

** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (EUT L 181, 29.6.2013, s. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/606/oj>).

17. Artikel 24 ska ändras på följande sätt:

- a) I punkt 1 ska följande led läggas till:

”d) Att barnets rätt att höras och barnets bästa säkerställs under brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden, i enlighet med artikel 10.”

b) Följande punkt ska läggas till:

”3. Om brottet inbegriper den person som har föräldraansvar på ett sätt som innebär en intressekonflikt mellan barnet som är brottsoffer och den person som har föräldraansvar, ska medlemsstaterna ta hänsyn till barnets bästa och säkerställa att varje handlande som kräver samtycke enligt nationell rätt inte är beroende av samtycke från den person som har föräldraansvar.”

18. Artikel 25 ska ersättas med följande:

”Artikel 25

Utbildning av yrkesverksamma

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tjänstemän som kan förväntas komma i kontakt med brottsoffer, till exempel poliser och domstolspersonal, får både allmän och specialiserad utbildning på en nivå som är anpassad till deras kontakter med brottsoffer, i syfte att öka deras medvetenhet om brottsoffers behov, att göra det möjligt för dem att behandla brottsoffer på ett opartiskt, respektfullt, icke-diskriminerande och professionellt sätt och i förekommande fall utifrån ett trauma-, köns-, funktionshinders- och barnperspektiv och att undvika sekundär viktimisering. Utbildning ska också tillhandahållas med avseende på brottsoffer som utsatts för cyberbrott.

2. Utan att det påverkar rättsväsendets oberoende eller skillnader i rättsväsendets uppbyggnad inom unionen ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att domare och åklagare som arbetar med brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden erbjuds både allmän och specialiserad utbildning avseende målen för detta direktiv som är anpassad till dessa domares och åklagares funktioner. Sådan utbildning ska vara människorättsbaserad och sätta brottsoffren i centrum utifrån ett köns-, funktionshinders- och barnperspektiv.
3. Utan att det påverkar juristyrkets oberoende ska medlemsstaterna rekommendera att de som ansvarar för utbildning av jurister tillhandahåller både allmän och specialiserad utbildning för att öka juristernas medvetenhet om brottsoffrens behov och för att göra det möjligt för dem att behandla brottsoffren utifrån ett trauma-, köns-, funktionshinders- och barnperspektiv.
4. Medlemsstaterna ska genom sin offentliga verksamhet, eller genom att finansiera organisationer för stöd till brottsoffer, uppmuntra initiativ som möjliggör att de som tillhandahåller stödverksamheter för brottsoffer, liksom verksamheter för reparativ rättvisa, får lämplig utbildning på en nivå som är anpassad till kontakten med brottsoffer och iakttar yrkesnormer för att säkerställa att dessa verksamheter tillhandahålls på ett opartiskt, respektfullt, icke-diskriminerande, barnorienterat och professionellt sätt.

5. Beroende på de aktuella uppgifterna och arten och omfattningen av den kontakt som yrkesverksamma, inbegripet relevant hälso- och sjukvårdspersonal, har med brottsoffer, bör utbildningen syfta till att göra det möjligt för dem att känna igen brottsoffer och behandla dem på ett respektfullt, professionellt och icke-diskriminerande sätt.
6. Den utbildning som avses i denna artikel ska beakta de protokoll eller riktlinjer som avses i artikel 26a.1.
7. Utbildning som avses i denna artikel och som faller under medlemsstaternas ansvar ska genomföras regelbundet. Varje medlemsstat ska vidta åtgärder för att stödja organ och organisationer som ansvarar för sådan utbildning för att utveckla, leverera och säkerställa mottagandet av sådan utbildning samt dess kvalitet och tillgänglighet inom den medlemsstatens hela territorium.”

19. Följande artikel ska införas:

”Artikel 25a

Ökad medvetenhet och kommunikation om brottsoffers rättigheter

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, inbegripet med hjälp av informations- och kommunikationsteknik, för att öka medvetenheten om de rättigheter som fastställs i detta direktiv, minska risken för viktimisering och minimera de negativa följderna av brott och risken för sekundär och upprepad viktimisering, för hot eller för vedergällning, i synnerhet genom att inrikta sig på riskgrupper såsom barn och brottsoffer som utsatts för könsrelaterat våld. Sådana insatser kan omfatta informationskampanjer och kampanjer för ökad medvetenhet samt forsknings- och utbildningsprogram, när så är lämpligt i samarbete med relevanta civilsamhällesorganisationer och andra berörda parter, samt åtgärder för att öka brottsoffrens medvetenhet om var de kan få hjälp och hur de kan utöva sina rättigheter, bland annat genom att tillgängliggöra offentliga register över ackrediterade stödorganisationer.
2. Medlemsstaterna ska tillhandahålla allmänheten information om anmälan av brott, brottsoffers rättigheter, tillgängliga allmänna och specialiserade stödverksamheter för brottsoffer, rättsväsendets funktionssätt samt relevanta förfaranden och ansökningsprocesser. Sådan information ska vara lättåtkomlig, användarvänlig, tillhandahållas på ett klart och tydligt språk och vara lättillgänglig, exempelvis på en webbplats.

Medlemsstaterna ska säkerställa att innehållet i den information som tillhandahålls brottsoffer, när så är lämpligt, tas fram i samarbete med civilsamhällesorganisationer, inte är motstridigt och regelbundet uppdateras för att säkerställa att det är korrekt.”

20. Artikel 26.2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter kan behandla brottsoffers personuppgifter, inbegripet överföra dessa personuppgifter till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där brottsoffret är bosatt, om brottsoffret samtycker till detta eller, om brottsoffret inte kan ge sitt samtycke, utan sådant samtycke, i enlighet med tillämplig unionsrätt.”

21. Följande artiklar ska införas i kapitel 5:

”Artikel 26a

Protokoll eller riktlinjer för samordning och samarbete i medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna ska fastställa och genomföra särskilda protokoll eller riktlinjer, bindande eller icke-bindande beroende på nationell rätt, för hur de behöriga myndigheterna och personer som kommer i kontakt med brottsoffer ska organisera verksamheter och åtgärder enligt detta direktiv. Protokollen eller riktlinjerna ska utarbetas i samordning och samarbete med relevanta berörda parter, såsom centrala myndigheter, i enlighet med medlemsstaternas interna struktur och befogenhetsfördelning, brottsbekämpande myndigheter, åklagarmyndigheter, rättsliga myndigheter, myndigheter som ansvarar för förvar, verksamheter för reparativ rättvisa och stödverksamheter för brottsoffer, i samråd med relevanta yrkesorganisationer och civilsamhällesorganisationer i syfte att tillgodose brottsoffers behov.

Protokollen eller riktlinjerna ska åtminstone innehålla allmänna instruktioner om hur

- a) brottsoffer tillhandahålls all nödvändig information som är anpassad till deras behov i enlighet med detta direktiv,
 - b) artikel 5a i detta direktiv ska tillämpas av de behöriga myndigheterna,
 - c) den individuella bedömning som avses i artikel 22 och tillhandahållandet av stödverksamheter för brottsoffer med specifika behov utförs, med beaktande av brottsoffrens individuella behov i olika skeden av det straffrättsliga förfarandet,
 - d) samarbetet mellan allmänna och specialiserade stödverksamheter sker, inbegripet de riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer som avses i artikel 9a.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de protokoll eller riktlinjer som avses i punkt 1 vid behov ses över för att säkerställa att de är ändamålsenliga, såsom vid betydande ändringar i nationell rätt.

Artikel 26b

Användning av informations- och kommunikationsteknik

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kan utöva sina rättigheter enligt artiklarna 3a, 5.1 och 5a.1 i den mån det rör anmälan online, med hjälp av informations- och kommunikationsteknik.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kan utöva sina rättigheter enligt artiklarna 4.1, 5.3, 5a.6, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5, 6.6 och 10b med hjälp av informations- och kommunikationsteknik, om sådan finns tillgänglig, i enlighet med nationell rätt.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer inte hindras, på den grund att de är bosatta i en annan medlemsstat, från att utöva sina rättigheter enligt punkt 1 med hjälp av informations- och kommunikationsteknik.

Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer inte hindras, på den grund att de är bosatta i en annan medlemsstat, från att utöva sina rättigheter enligt punkt 2 med hjälp av informations- och kommunikationsteknik, om sådan teknik finns tillgänglig i medlemsstaterna.

4. Om nationella system som erbjuder informations- och kommunikationsteknik kräver användning av elektronisk identifiering, elektroniska underskrifter och elektroniska stämplat ska medlemsstaterna tillåta användning av europeiska digitala identitetsplånböcker, anmälda system för elektronisk identifiering, kvalificerade elektroniska signaturer och kvalificerade elektroniska stämplat från alla andra medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014*.

Artikel 26c

Rättigheter för brottsoffer med funktionsnedsättning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra får tillgång till den informations- och kommunikationsteknik som avses i artikel 26b i detta direktiv genom att uppfylla tillgänglighetskraven i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882**.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra kan få tillgång till varje förfarande, stödverksamhet och skyddsåtgärd som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv, i enlighet med tillgänglighetskraven i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det på begäran tillhandahålls skälig anpassning samt processuell anpassning för brottsoffer med funktionsnedsättning.

-
- * Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).
- ** Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).”

22. Artikel 28 ska ersättas med följande:

”Artikel 28

Tillhandahållande av uppgifter och statistik

1. Varje medlemsstat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att inrätta ett system för insamling, framställning och spridning av statistik om brottsoffer.

Statistiken ska åtminstone innehålla följande uppgifter, som finns tillgängliga på central nivå, uppdelade på brottsoffrets kön och åldersgrupp (barn/vuxen) och, när så är möjligt och relevant, förhållandet mellan brottsoffret och förövaren samt typen av brott:

- a) Antalet brottsoffer.
- b) Antalet och typen av anmälda brott.

Statistiken ska även innehålla på central nivå tillgängliga uppgifter av vilka det framgår hur brottsoffer har använt de rättigheter som fastställs i detta direktiv. För tillämpningen av denna punkt får medlemsstaterna använda uppgifter som samlats in på grundval av relevanta unionsakter.

2. Medlemsstaterna ska sträva efter att samla in den statistik som avses i denna artikel på grundval av en gemensam uppdelning som tagits fram i samarbete med och i enlighet med de standarder som utarbetats av kommissionen (Eurostat) i samarbete med nationella myndigheter. De ska överföra uppgifterna till kommissionen (Eurostat) vart tredje år. Uppgifter som överförs får inte innehålla personuppgifter.
3. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter ska stödja medlemsstaterna och kommissionen vid insamlingen, framställningen och spridningen av tillgänglig statistik om brottsoffer och vid rapporteringen av tillgängliga uppgifter av vilka det framgår hur brottsoffer har använt de rättigheter som fastställs i detta direktiv.
4. Kommissionen (Eurostat) ska stödja medlemsstaterna vid den insamling av uppgifter som avses i punkt 1, bland annat genom att fastställa gemensamma standarder.
5. Medlemsstaterna ska offentliggöra den insamlade statistiken på ett lättillgängligt och användarvänligt sätt. Denna statistik får inte innehålla personuppgifter.”

23. Följande artikel ska införas:

”Artikel 28b

Resurser

Utan att det påverkar medlemsstaternas budgetautonomi ska medlemsstaterna säkerställa tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för ett effektivt genomförande av de åtgärder som anges i detta direktiv.”

24. Artikel 29 ska ersättas med följande:

”Artikel 29

Rapportering från kommissionen samt översyn

Senast den ... [sex år från detta ändringsdirektivs ikraftträdande] ska kommissionen överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv, inbegripet det tekniska genomförandet, och i synnerhet hur medlemsstaterna genomför artikel 9a.3.

Kommissionen ska i sin rapport beakta slutsatserna från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och Eurostat.

Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.”

Artikel 2
Införlivande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ... [två år från dagen för detta ändringsdirektivs ikraftträdande], med undantag av de åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 1.21 i detta direktiv, endast vad gäller artikel 26b i direktiv 2012/29/EU, vilka ska antas och offentliggöras senast den ... [fyra år från dagen för detta ändringsdirektivs ikraftträdande]. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i ... den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande
